

מהעתונות הצבאית

מבצעים וסקפיקה

גריליה בתקופת האטום

אולם קיימות שתי דרכים בהן יכולים אנו ללכת: האחת — ללמוד את שיטות דרכי-פעולתן של כוחות-גריליה, על מנת לפתח דרכי-פעולה נגדיות, טובות ככל האפשר, כלפי מלחמת-מחתרת, במקרה שיהיה עלינו לפלוש לארץ אויבת ובה ניתקל במחתרת תלחמת נגדנו, ואילו הדרך השנייה היא ללמוד היטב את דרכי-גריליה, תוך מחשבה לסגלם לעצמנו כענף מסוים במבצעי-נו אנו. כמה אנשי-צבא קיבלו כבר רעיון זה, כפי שמעידים מאמרים בכלי-מבטא אחדים, הן אצלנו והן בחו"ל.

הדבר הדרוש כאן — כולו חידוש: — צירוף ומוזיגה של יחידה מטיפוס "הקומנדו" או "הריג" — רים" מצד אחד, ושל חבורת-גריליה מאידך. אמנם, יחידה כזו תהיה חסרה שני יתרונות, שישנם ליחידות-גריליה מקומיות:

א. ידיעת השטח, השפה ומנהגי הארץ.
ב. תמיכת האוכלוסיה — אם שטחי עורף-האויב אשר יש להטרידם הם בתוך ארץ-האויב עצמה.

מאידך גיסא, יסיעו לה היתרונות של היותה מאורגנת, מצוידת ומאומנת ע"י חיל-הצבא, ומאמר צייתן של מספר יחידות יוכלו להיות מתואמים מלכתחילה את ידיעת הארץ, אנשיה ושטחיה יוכלו ללמוד ע"י שינון וסיגול אינטנסיביים מסוג אלה הניתנים ע"י ה O. S. S. (*). אספקה יכולה להינתן מהאוויר, הדבר העלול לעמוד למכשול גם לאחר סידורים אלה הוא — איבתה של האוכלוסיה הלא-זרחית. דבר זה יחייב או דרגה גבוהה ביותר של תבונה וזהירות מצדם של אנשי-גריליה ש"הוחדרו" לשטח.

שהרי פירושו של דבר, שבמקום לקבל עזרה מאזרחים יתא עליהם להניח מלמפרע כי כל אזרח הוא בגדר אויב. זה אמנם יהיה מכשול רציני,

ספק, אם יש מי המפקפק בערכם של כוחות המחתרת או "הגריליה" במלחמת העולם השנייה, ובחלק שתרמו הישגיהם לגזחון הסופי. אמנם, יש שאמרו, כי ההצלחות שכוחות אלה השיגו באו להם הודות לתמיכה, ולשיתוף-הפעולה, שקיבלו מכוחות-הצבא הסדירים, אשר סיפקו אספקה ויועץ צי, ותיאמו את פעולות-הגריליה למסגרת תכנית כוללת של מבצעי-מלחמה. דבר זה יכול להיות אמת במידה לא-מעטה; אבל גם זאת אמת, כי בדרך כלל היה ניצול האפשרויות שבכוחות הגריליה "הזדמנותי" אם אפשר לומר כך: — כוחות המחתרת קמו, הפגינו את ערכם — ורק אז ניתן להם הסיוע המתאים.

לרוע המזל הוקפו פעולות הגריליה באווירת תיאטרליות מפארת, אשר אפשר והיא טובה בשביל הוליווד, אולם היא דוחה ומרבה-חששות אצל איש-הצבא הנוטה לחשוב על תנועות-מחתרת כעל תנועות דפנסיביות גרידא, ההולמות את המצב ויעילות רק בהתנגדותן לכוחות צבא-כיבוש. קיימת הרגשה כי, אמנם, אפשר יהיה אולי להשתמש בהם בתועלת מרובה, אך עלינו לחכות עד שיתפתחו — ורק אז לתת להם אותה עזרה, שממנה תוכל לצמוח לנו ברכה.

האם גישה כזו נבונה היא? כדי למצוא תשובה עלינו לבחון תחילה מספר עובדות. כוח ידי-דותי הפעיל בעורף האויב, הנו בעל ערך בלתי-מפוקפק לגבי צבאות סדירים, הוא מסיח ומרתק גייסות, שניתן היה להפעילם במקום אחר, והוא מקל את הבעיות המתניצבות לפני הכוחות ה"תקינים", בהחלישו את מעמד האויב בעורפו, מקום שהוא רגיש ביותר.

אם אמנם נקבל, מחד גיסא, כי כוחות-גריליה יכולים לעזור לצבא פולש — הרי מאידך, מצד שני, כי ספק הוא אם נוכל לטפח יחידות-גריליה ליה "יחידות" דוקא בתוך אותן המדינות שהן אויבות-בכוח. יהיה זה דבר קשה כ"קריעת ים-סוף", אם לא בלתי אפשרי.

* Office of Strategic Service — המוסד האמריקאי מומן-המלחמה שריכו את שירותי-הידע, בתוך ארצות-האויב ומחוצה להן, והן את מבצעי-החבלה, ההסיגנות וסיוע בתנועות-מחתרת וכיו"ב.

אין זו הגבלה מה חמורה כפי שזה ניתן להיראות. מסילת-ברזל, למשל, רגישה לאורך כל נתיבי-הפסים שלה, וביתור במקום בו היא עוברת על פני גשר או בתוך מנהרה.

סודיות וניידות הם יסוד ועיקר למבצעי הגרילה. אולם יחידות-גרילה אסור לה לעולם שתחזיק מעמד במקום מסוים. שליחותה היא להטריד את האויב; החזקה בשטח הגנה חסרת-ערך, מלבד ערך זמני וחולף. אפשר ויהיה הכרח לתחזיק מסלול-תעופה, או כיכר-הצנחה, במשך זמן שיספיק לנתינת אוויר, לפריקת מטעני ולהמראתו, לאי-סוף אספקה שהצנחה, אולם לאחר זאת אפשר לנטוש את השטח, מבלי שיהיה כרוך בדבר כל הפסד. אזורי החניה הם בעלי חשיבות רבה יותר. אולם, אם מקומם ייבחר כראוי, הרי לכידתם על-ידי האויב, או מצור שיטתי עליהם, יצטרכו לעלות לו במחיר גבוה מכדי שיהיה הדבר כדאי לגביו. ואת המבצעים יש לערוך תמיד הרחק מאיזור החניה, כדי לא למשוך אליו את תשומת לב האויב.

יחידות גרילה צריכות לשכון בסמוך אחת לשניה, כדי שתוכלנה לשתף פעולה ולהגיש תמיכה הדדית. אולם לא סמוך במידה שיתא בה כדי להכנס אחת לתחומה של השניה. המרחק הממשי יהיה תלוי באופי פני-השטח, עצמת כוחות האויב ומידת שכנותם, ושאר גורמים.

אחת הבחינות הקשות והחיוניות ביותר של מבצעי-הגרילה היא הסתיעותה בכוחות הראשיים. אולם, למעשה מתבטאת הבעיה בענין האספקה והתגבורת בדרך-האוויר; ולמזלנו הוקדש ממילא לימוד רב לנושא זה בקשר למבצעים של יחידות-מוטסות מהסוג התקין והמקובל יותר. אך כל זמן שהאוויר נתון לתמורות מזג-האוויר ול"מצבי-רוח", ובהיות מצבה הטקטי של יחידת-הגרילה בהכרח בלתי-יציב ונדודה ירבו, הרי הקשר האווירי יהיה תמיד החוליה החלשה שבשרשרת כולה. אכן, זהו נושא מורכב ביותר, ולא ניתן כאן אלא להזכירו בלבד.

למרות כל טענותיהם של מספר חסידים נלהבים, הרי ברור הדבר שאין ביכולתם של כוחות-מחתרת, או אפילו של יחידות-צבא סדירות הפועות לות במחתרת, להשיג נצחון במלחמה בכוחם-הם בלבד, או אפילו להיות הגורם המכריע בנצחון הסופי. אף-על-פי-כן יכולים הם לשמש חלק חשוב בכוחות-השדה שישיוגו תוצאה זו.

אך ספק אם יהיה בו כדי להכשיל למפרע כל הצלחה. נראים הדברים, כי היחידה אינה צריכה למנות יותר מ-60 — 50 קצינים וחילים; אולם צריך להיות בה אחוז גבוה של קצינים ושל סמלים-קשישים. דבר זה רצוי בגלל הדרגה הגבוהה של יוזמה, כושר-תפיסה ואחריות אישית הנדרשת מכל אדם.

האימון ההכרחי ליחידות כאלו מכיל מספר עצום של מקצועות. רשימה חלקית בלבד חייבת לכלול: אימוני קפיצה במצנה, ספורט-שימוש, קשר-אלחוט, ידיעת-מה בכתב-סתרים, אימון מלא בנשק (כולל נשק זר) וידיעת השפה עד כדי יכולת לקרוא ציוני-דרכים, לעמוד בפני חקירות, לערוך חקירות-שבויים ותושבים ולהעריך את מידת חשיבותן של ידיעות ומסמכים שנתפסו.

באשר לנשק, הרי כלי-הזין ה"בסיסי" יכול בעצם להיות תת-מקלע, אלא אם כן מצב אספקת התחמושת יעשה את השימוש בו לבזבזי מדי. על כל פנים — רובים, המצוידים במשתיקי-קול ובמשקפות-צלפים אינפרא-אדומות, המאפשרות ראייה בחשכה, חייבים להכלל ברשימה. בזקוקות מכוונות יריה (עד קליבר "0.50) וכן — בשביל אחדות מהיחידות — מרגמות קלות וקנים ללא-רתע" — ראויים לבוא בחשבון. כן יידרשו רימוני יד, אקדחים וסכינים. אפשר להשתמש בגזים בלתי מתמידים ובעשן, ביחוד במצבי-התקפה. לביצוע הריסות יהיה צורך בתומר-נפץ וכן יוקפו למוקשים. יהיה צורך לותר על אביזרי-ציוד רצויים רבים שהרי יהיה הכרח במידה ניכרת של ניידות.

שאר-הציוד יכלול: משדרי רדיו ומקלטים. אמצעי התחבורה יהיו מהפשוטים ומקלי-המשקל ביותר. בחלקה הגדול תהיה התנועה ברגל. במצבים ידועים ניתן יהיה להשתמש באופנועים קלים, ואפילו בגיפים.

אחד הגורמים המגבילים והמסייגים העיקריים לגבי מבצעים נוסח-גרילה הוא פני-ה"שטח". המבצעים יהיו ניתנים לביצוע רק בסוגי-שטח ונוף מסוימים. כל איזור שנבחר למבצעי גרילה הברח הוא כי יכול חלקות נרחבים למדי של הרים, יערות או ביצות, כאשר רק בשטחים כאלה, על אפשרויות המחבוא וההסתר שבהם, והשפעתם על תחבורה-גלגלית, יכול כוח-גרילה להתקיים. אולם, האיזור הנבחר למבצעים חייב להביל גם מערכות קשר או תחבורה, או מטרות ראיות אחרות הרגישות להתקפות גריליות.

„ההכרעה - תמיד לפנים“

להן היה מוטעה. והוא שקבע. האם המטרה נפלה לידיים אמריקאיות. או שהשדה שלפניה כוסה בגויות חללינה.

פתחת „אש-סער“ (או „אש-צועדת“). שהיא התקדמות תוך יריה, מבלי להתחשב במרחק מן המטרה — בין שיהיה זה 100 או 800 מטרים, — משהחל יורה האויב, היתה חוסכת חיי אנשים רבים המאמץ רב. כן, חייל שראה את נוסח-הוליווד של „אש צועדת“ — בו נראים התוקפים רצים, עם רוביהם אל-על, ישר על מכונות-היריה — והמכ“י קוצרת בהם — אינו מוכן להאמין שהסתערות-תוך-אש, כשהיא מבוצעת באורח נכון ובמרץ, דוקא היא שתכבוש את המטרה תוך חסכון בחיי אנשים.

סבורני, כי התקפה בעצמת-אדם ועצמת-אש עודפים, כשאלה מרוכזים נגד נקודה-מוגבלת בקר האויב, כמעט ואין יריב שיוכל לעמוד בפניה. מה עוד כשהוא נעזרת בהשפעת-ההלם של אש מרוכזת של פלוגה רובאית, הצועדת בעוז קדימה. לעומת זה, הרי לא תועיל שום כמות של אש-מסייעת ממרחק, אם הרגלים המתקדמים ישכבו — ויוסיפו לשכב — עם היפתה מטח-תאש הראשון מצד האויב.

כלי הנשק שלנו, בצבא ארה“ב — רובה גרנד האבטומטי, ומקלע-בראונלינג („באר“) — מתארי-מים במיוחד לפי טווחם וקצב אשם לאורח-התקפה זו*. אנשים המתקדמים במהירות תוך יריה נתפ-שים מיד לרוח ההתקפה, ותוך התעוררות זו וקול יריותיהם הם, משגיחים פחות באש האויב, הריהם צועדים, ממש מאחורי חומת אש שלהם, היעילה יותר ממסך-האש הארטילרי בנוסח-המסורתי, בזה שהם עצמם מנצחים על אשם הם. והדבר גם הופך אותם ממסתגלים לפעולות האויב, ע“י שכי-בה וחחילה, או מהולכים סתם קדימה ונפגעים באשו, — למסתערים המרגישים שהיזמה בידיהם. אותה שעה עצמה הרי יש בכך השפעה משת-קת על האויב. התוקפנות שלנו מגבירה את כוחנו בעיניו לאין ערוך. רוחו נופלת. אשנו מאל-צת אותו להוריד את ראשו, ושוב כמעט שאינו מסוגל לירות, או שאשו לוקה ביעילותה. אמנם אין להניח שבשלב זה של ההתקפה תגרמנה לו אבידות מרובות, אך גם הוא כמעט ולא יפגע

להלן — תמצית ההרהוריו של קפיטן ג'. דלטון (בעתון „חיל הרגלים“ של ארה“ב), למקרא, מאמר שהופיע לפני-כן באותו עתון, — מאמרו של קול-פרדיו; „התקפה לחיים — לפנים, ולא לעבר העורף“.

אכן, עד לפני תקופה קצרה לימדנו, אנו בארה“ב, כל חייל ליפול ארצה משוירים עליו, ולעולם לא לירות אלא אם כן יראה מטרה ברורה. וסבורני, כי שני עקרונות אלה הנם יסודו של אותו חוסר-התוקפנות שנתגלה ביחידות לא-מעטות בצבא האמריקאי במלחמה האחרונה.

חייל חייב אמנם ללמוד להתחפר, חייב הוא לדעת שלא תמיד תהיה התחמושת מצויה אצלו בשפע, אך צריך לחזור ולהדגיש לפניו, שיש והתחפרות — פירושה, למעשה פריית-קבר; ושתחמושת, אחרי הכל, מצויה על מנת שיוציאה. ניטול לדוגמה בעיה טקטית פשוטה שהיו נוה-גים להציגה ב-43—1942, עם סיום אימת-היסוד: פלוגתך, כשמהלקותיה פרוסות ברשרות-קלעים, תוקפת על פני שטח פתוח, לקראת חורש. ממר-חק 500 מטר לערך נפתחת עליך אש. נשק-קל ומרגמות; האם:

1. תצמד אל הקרקע ותנסה להתקדם לעבר האויב כוחילה ובזניקות קצרות בחי-פוי הדדי של אנשי הכיתה המחלקה, או —
2. תשאר עומד על רגליך ותחל בהסתע-רות לעבר האויב — כשאתה וכל יתר חבריך בכיתה ובמחלקה יורים על האויב? ברור שכל חניך טוב השיב אותו זמן שהיה בחר במענה הראשון. אולם בקרב, בקיץ 1944, היתה סובר כי היתה זו טעות קטלנית — או שהיית נקטל בה בעצמך.

ועוד שאלה למקרה הנ“ל: האם היית: (1) חוסך באשך עד שגילית מטרה ברורה ליריה, או — (2) היית יורה בכיוון לאותו חורש, אפילו תוך האפשרות שאולי תוציא את כל תחמושתך ללא כל פגיעה? אין ספק כי כל חניך טוב היה מצביע ב-1942, גם בשאלה זו על המענה הראשון. אך לו ניסה להגשים זאת הלכה למעשה בקרבות 1944, לא היה מגיע לאותו חורש לעולם. איש לא היה נזכר למראה גדותיו, שאמנם היתה זה חייל הנאמן לתורה שלמידוהו, והקפיד שלא לירות, „לשוא“.

הרי לכם צמד שאלות כה פשוטות, שהמענה

* יתכן, כי עוד יותר מהנ“ל מתאים לכך כל-ינשק אמריקאי נוסף: — מקלע „גנצון“ — המ ער.

בנו, ומשהגענו עדין, הרי היתרון הוא לתוקף.

הסתערויות-תך-אש כזאת אינה מתאימה אמנם לקרב-רחובות, ביערות סמיכים או בהתקפה על תיבות-שדה. אך פרט לאלו הרי היא מתאימה להתקפה כמעט על כל שאר סוגי-מטרות, ובעיקר קר — על פני שטח פתוח או חורשות דלילות. יש לאמן את האנשים ולהרגילם להשאר עומדים על רגליהם בשעת ההתקפה, ולזנוק, שפופים, מיד קדימה, מתחת לאש חיל-התותחנים או המרגמות של האויב. תזונה זו מאלצת את האויב להסיט את הכיוון של כלי-נשקו הכבדים הללו, היסט כזה, אפילו בגייסות ארטילריים טובים, דו-

הערת המערכת:

מתוך נטיה לזלזל בחומר האנושי של אויבינו, הגשמונו למעשה תורה זו לה מטיפים קפ' דולטון וקול' פרדיו מבלי דעת. ובעצם, כמעט ולא הגענו לקרב מגע עם הערבים במלחמה האחרונה; ברוב המקרים, היו נסים על נפשם מיד עם הסתערויותנו. מסתבר, שתכונה פסיכולוגית זו אינה קנינם המיוחד של בני-דודנו, אלא חזון כללי יותר שנתקלו בו גם צבאות אחרים, וראוי שנקטנה לתשומת לבנו. אך מתעוררות כאן, כמוכן, גם בעיות שונות. הכל לפי המצב. יש היחידה, המופתעת תוך התקדמותה ע"י אש האויב, אינה נמצאת במבנה המאפשר לה הסתערויות. המעבר למבנה כזה תוך עמידה, עלול להביא לידי אבדן דות מרובות; ומאידך, הרי התארגנות כזאת בשכיבה גוזלת זמן רב — ושוב מתעוררת השאלה, כיצד להקים את האנשים שנית להסתערויות. על-כן אין טוב מהתפרסות בעוד מועד, משקרבנים כלשהו אל האיזור המשוער של כוונת האויב.

ועוד בעיה, בשעה שכלי-הנשק של הצבא האמריקני מתאימים להפעלה תוך תנועה, הרי לא

אימון והדרכה

מחלקת-רגלים נבחרת

הרבה יחידות ניצלו במלחמה האחרונה חבר מתנדבים נבחרים לתפקידי הסתננות, סיור ואבטחה, שאמנם הצליחו במשימות אלו, כפעלם כיתודות פיקוד זעירות. מקובל אצלנו, שהחייל האמריקאי יכול להצטיין בשטח זה, באם רק יהיה מעונין בכך. * "אסכולת-החייל" — בטי, המקובל בצבא ארה"ב (מקורו — בצבא-צרפת), להכשרת הפרט הלוחם.

לויטננט-ראשון, אשר שימש במלחמה בחיל-הרגלים של ארה"ב התעורר לרגל מכתב מאת קילונל אחד למערכת "עתון הרגלים", שבו עמד על ליקויים באימון-הקרב של יחידות-זעירות, — ובמכתבו עומד הוא על הבעיה הישנה של הקניית "אסכולת-החייל" * וההדרת הידיעות, ההרגלים והלקח שבה לתוך התכנית של המתאמנים, והוא מציע הצעות משלו להקלת פתרונה להלן — תמצית הערותיו:

להיות צנחן, אך כל חייל יכול לשאוף להיכלל במחלקת הסיירים".

מחלקה נבחרת כזו, הפועלת כאויב נגד אחת היחידות בשעת התימרונים, תחדיר באופן המוחשי ביותר לראשי אנשיה של אותה יחידה את הצורך ב"כושר-שדה" נאות, כך שגם הנחשל ביותר שבחיילי יבין אף הוא את חשיבות האימון הזה, ודעתו תהא פתוחה קצת יותר לדבר-הדרכה. ההדרכה תצטרך להיעשות בתוך יחידות קטנות, לא למעלה ממחלקה בבת אחת, וכשטח טבעי, בשדה רחוק מן המחנה, אשר אם רק אפשר, יהא גם בלתי מוכר לגייסות המתאמנים. במסגרת הקטנה יוכלו המדריכים לפקוח עין על כל חניך וחניך, ולתקן את שגיאותיהם, אשר רק בדרך זו תתגלית אימוני-קרב כאלה יוכלו להועיל פי כמה יותר מאשר הרצאה הגיתנית לאנשים כשהם יושבים להם משתזפים בחומה של השמש.

רוב הפגמים והחסרונות הרגילים של החייל — מקורם ב"אסכולת-החייל" שלנו. אין הקצינים והסמלים, אף הטובים ביותר, יכולים להתגבר בכוחם הם בלבד על תקלה זאת. אולם, מחלקה כזו אשר בלי הרף תטריד את היחידות בשדה, תדריך את מנוחתן, וממש תמרר את חייהן, תאלץ את האנשים לשים לב לדברים שביסוד-אימונו של החייל, ותגדיל את רצונם לנקוט אמצעים-שכנגד, להחזיר מכה שצרה. משיראו הגייסות את כל מה שיכול מספר קטן של חיילים בקיאים במקצועם לעולל ליחידות גדולות, אך דלות-יכולת, — רק אז תתחיל ה"הלכה" להיות "למעשה".

המחלקה הנבחרת תוכל, איפוא, בעת ובעונה אחת להציג, ללמד ולהצביע על החשיבות של תורת השדאות. בשעת מלחמה תהיה המחלקה סגל אנשים שיהיו מוכשרים למשימות-סיירות מיוחדות, כבוד-דים וכחוליות קטנות וכן יסייעו להעלות את רמתו של חייל-השורה הרגיל. אכן, במידה שמחלקה כזו תהא גורם מזרז באימונים ודרבן פסיכולוגי — דיינו, ויהיה בזה כדי להצדיק את קיומה, הצדקה גמורה.

ובאם יקבל את האימון המתאים. השאלה היא, כיצד לעורר ולטפח את הסגולות לתפקידים אלה ברובאי הרגיל. קצינים מובחרים אמנם מסוגלים לעשות במלאכה זאת — אך לא בהיותם בודדים-לנפשם. כדי לשכנע את האנשים בנחיצותו של "כושר-השדה", ושל השתלמותם בו, נדרשים מסגרת תכניתית ומדריכים מיוחדים לכך.

אחד הפתרונות הוא, להקים בכל דיביונה מחלקה שתשמש כיחידת-מפגנים, וכסגל-מדריכים ל"אסכולת-החייל". אנשים אלה, שיהיו כפופים למפקדת הדיביונה, יוכלו למלא תפקיד ממדרגה ראשונה בשעת תימרונים, בהיותם מאומנים לפעולות-הטרדה ארוכות-טווח. ובידי חיל-הרגלים שלנו מצוי סימן-הצטיינות, שניתן לנצלו כגורם בעל השפעה למענת מיד היכולת הנרכשת: הלא הוא סמל ה"רגלי המעולה", הניתן כיום עבור בקיאות בשדאות. החמרת המבחנים הדרושים לקבלת הסמל, קביעת הצורך להבחן מחדש, מדי תקופת-זמן מסויימת, והתוספת הקטנה במשכורת אשר כל בעל סמל זוכה בה, יגבירו את הרצון של החיילים לידיעה וחריצות בשטח זה.

מחלקה כזו תעמיד לרשות הדיביונה קבוצה נבחרת של מדריכים לאותם ענפים ב"כושר-השדה", אשר יש לחזור ולתרגל בהם בלי הרף. אין זה חשוב, כיצד תקרא הקבוצה. יכול אתה לכנותם, "סיירים", "קומנדו", "רינג'רים", או לתת להם את תוארם הקרוב ביותר אל האמת: "רגלים-מעולים". יש להקצות למחלקה שני קצינים, אחד כמפקדה, בעוד שהשני יהיה המסביר בזמן ההצגה, יפעל כמדריך לעזרת היחידה שלפניה עורכת המחלקה את מפגנה או נהגות בה בתימרונים. אפשר יהיה כמובן גם לצרף אל המחלקה, ארעית, קצינים וחיילים מן החוק, כדי שיתמחו במקצועה, על מנת שייטיבו אח"כ להדריך ביחידותיהם הם. זכויות מיוחדות שתיתנה למחלקה זו — ביחוד, בעתות-הפנאי והחופשה — כפיצוי על עבודתה, שתהיה מאומצת עד מאוד הן בלימוד והן בהדרכה, יביאו לידי עליית רמת החיילים, מתוך שאיפתם להכלל במחלקה. והצד הפסיכולוגי יבלוט כאן: "לא כל חייל יכול

מוסר - המלחמה

על הביזה

צבאו מביזה ושלל, ופתר את הבעיה בהטלת חרם על העיר אשר לכד, ועל כל אשר בה. כיום, כשמדי פעם מתיצבת לפנינו אותה השאלה במלוא

זה אלפי שנים מעסיקה בעיה דומה את כל הצבאות — בעית הביזה עיי חיילים כובשים. כבר יהושע, בשעתו, ראה את הסכנה הטמונה לכושר

חריפותה, ראויים לתשומת לב מיוחדת דבריו של קצין גבוה בצבא האמריקאי על אותו נושא. מקור הפורענות הוא בגבול העדין שבין "מוכר" רת" ו"ביזה". לפי התקנות בצבא ארה"ב מלפני המלחמה האחרונה, היה המצב ברור לגמרי — כל דבר הנמצא בשדה הקרב הוא רכוש מדינה, וחובה להעבירו למחסנים המיועדים לכך. "הביזה נחשבת למעשה פשע — צבאות אחרים רשאים לבזבזו כרצונם, לא כן האמריקאים!"

וכאן מביא אותו קצין — שהיה מפקד רגימנט מהנדסים בשעת ההתקדמות המהירה על פני צרפת ב-1914 ושעליו "הוטל פתרון בעית-הביזה, נוכח ההלכה הבלתי הגיונית, ושאי אפשר לקיימה במצב הנ"ל" — שורה של דוגמאות. תחילה היו מנצלים את רכוש האויב לתועלת היחידה הצבאית כולה; אך משקידש מפקד מסוים את הביזה למען יחידתו, שוב לא היה דבר שימנע את הפרט מלקחת ככל אשר תמצא ידו. הקושי בדבר היה, שגם בעלי דרגות, — ויש ובעיקר הם, — לא היו נקיים ממעשים אלה. ומגוחך היה הדבר, שאותו זמן שארצו ביוזת בקנה-מידה עצום ללא כל פיקוח ועונש, היו נתפסים לעתים חיילים מסכנים, בעוון מזכרת קלה שלקחו, או אפילו ציוד שהיה הכרחי לצורך תפקידם, ואותם היו תובעים למשפט ודנים בכל חומר הדין.

המסקנה היא, שבכדי לתקן את המצב, הכרחי להגדיר ברורות: מה אסור ומה מותר?

ארגון

קציני-השור

עוד באמצע שנות מלחמת-העולם ראתה במת-הצבא העיקרית של צבא ארה"ב, "עתון-הרגלים", הכרח להבהיר בהנהיג היטב, את משימותיו ותכונותיו העיקריות של קציני-השור, עליו הוטל לקיים בפועל את המגע בין דרגות-הפיקוד הגבוהות לבין היחידות הכפופות להן, ובין יחידות של סוב-חיל אחד ל"שכנותיהן" מחילות אחרות. יחידת המצית מאמרו של הלטיקול, ג' בלה בענין זה.

הדבר הראשון שיש להסביר לקציני-הקישור, (Liaison Officer) ולפני כך, לאלה הממונים עליו — הוא שאין הוא בחינת סתם-רץ או קציני-קשר אלא קציני-מגע-ותאום, והינו — מעין "מפת-מצב" חיה, מהלכת ומדברת, אשר אף התמורות האחרונות ביותר כבר סומנו וצויינו

כל מפקד וטוראי חייב לדעת ברורות, מהו שלל ומהי מוכרת. וצריך להחדיר ידיעה זאת בכל אחד, באותה שקידה בה מלמדים אותו להשתמש בכלי-נשקו.

"שדירת אוכלוסיה כבושה (או משוחררת), יש בה כשלעצמה נזק הרבה יותר קטן מאשר הירידה ברוח-הגייסות ובכושר הביצוע הקרבי של היחידה, הבאים מאליהם תוך נסיונות למלא תוצאות שאינן בנות-קיימא" — כך סובר לויט-קול. ו: הול (המעיד על עצמו, כי יצא את גרמניה "בלי אקדח-לוגר, בלי מצלמת-לייקה ובלי משקפת-צייס", אך טוען, שאילו ידע ברורות, מהי מזכרת-מותרת — היה נוטלה ברצון, על מנת להראותה אח"כ במצפון שקט. "אך מאידך גיסא, ההשפעה ההרסנית הנובעת מביזה המונית, רצינית היא מדי מכדי שלא ישימו לה לב".

"החיל האמריקאי ינהג כשורה, אם יבין מה נדרש ממנו ואם יהיה זה מנתגו של הכלל, כל אדם רוצה, ואף מגיעה לו, מזכרת כלשהי מהקרבות שלקח בהם חלק, הוא ישתדל לקיים את "תנאי המשחק"; אך הוא רוגז על כך, באם מציבים או-תו במצב של "תם-שאינו-נהנה" נוכח הנאתם של אחרים".

אכן, צבא-צבא וגילוייו, אך הצורך בהבהרת הסייגים, וכן בקיומם ה-מדוקדק משהובהר, ודאי שקיים בכל מקום, ממש כמו בצבא ארה"ב.

עליה, עליו לדעת, שתפקידו עלול להתפך כל רגע לתפקיד המדכאי ביותר בכל הדיביזיה או הקורפוס, מאחר שלפעמים רק הוא יודע אותה ידיעה המסוגלת לשנות את פני המערכה כולה. קציני-קישור נשלחים אחד-אחד מרגימנט, או יחידה דומה, אל מטה-הדיביזיה; אחד-אחד מדי-ביויה ומיחידות-עצמאיות שלרשות הקורפוס — אל מטה הקורפוס (או — אחד-אחד מכל גדוד או יחידת-סיוע אל מטה החטיבה).

תפקידיו של קציני-קישור כזה מתחלקים לשני סוגים עיקריים:

א. בעזבו את מטה יחידתו עליו לדעת בדיק

קוויטלפון ניתקים בקרב. את האלחום יכול האויב לשחק או לשבש. היונים עלולות לשמש מאכל לצייד. - האמצעי של פיקוח ופיקוד אשר יתגבר כמעט על כל מצב ותקלה הנו המגע הפיסי. בין יחידה למטה ובין יחידה ליחידה, אשר ניתן - וחובה - לקימו תמיד. ע"י שימוש בקציני-קישור.

קול. ג'ו. בלה ב. עתון הרגלים, ארה"ב

להשיג את הידיעה הדרושה — כשהיא נכונה ומדויקת, עד לפרטיה, כך שיוכל להמציאה, על דרך הבהירות והקיצור התמציתי, לאותו דרג-הפיקוד אליו הוא נשלח. יתר על כן, נוסף לסיפור-המעשה הברור והמצומצם שלו, צריך הוא להיות מוכן תמיד לענות לשאלות ענייניות ומפורטות ביותר אשר ישלחו בו קצינים, שאינפורמציה זאת היא הכרח להם, — ואין להם דרך להשיגה אלא על ידו.

ב. בדרכו חזרה אל יחידתו, שוב עליו לדעת את המצב בכללותו, באותה מידה שהוא ידוע לדרג-הפיקוד הגבוה יותר שממנו הוא חוזר; וזאת כדי לאפשר ליחידתו הוא לראות את התמונה הרחבה יותר של המשימה בכללותה ולהבינה, ובדרך זו יוכל לביצוע הפעולה שהוטלה עליה.

נוסף לשני תפקידים עיקריים אלה, צריך שעניני תהיינה פקחות, ואזינו קשובות, לכל הנע-שה סביבו. במסעותיו הלך ושוב, עליו לעקוב תמיד אחר פעולות האויב ופעולות יחידותיו אנו, אחר מערכיתו ותנאחותיהן של יחידות שונות אשר בדרכיו הוא נתקל בהן; בדרך זו של עירוב התבוננות ללא ליאות, הריחו מגדיל את אוצר ידיעותיו.

שתי תכונות צבאיות ראשוניות חייב הוא לסגל לעצמו: הדיוק בקבלת ידיעות והעברתן; והערכה מלאה והוקרה לגורם הזמן. הזמן הוא הגורם המכריע בהצלחת כל מבצע; וכיבוזו של 5 דקות ע"י קצין-הקישור, יכול בנקל לגרום הפסד של שעה שלמה ליחידות המרוחקות כמה קילומטרים בלבד.

עיקר הקושי הוא בראשית דרכו: כיצד להכניס את קצין-הקישור לתפקידו, וכאן תלוי הדבר בעיקר ברצון ובהבנה מצד הקצין הגבוה יותר, אם כי זוהי מלאכה קשה הדרושת סבלנות רבה, הרי יש לזכור, שלעתים ייקבע גורל היחידה כולה לפי יוזמתו, פיקחותו וידיעותיו של קצין-הקישור. לעתים קרובות אין להאשים את קצין-הקישור באם אינו יכול לענות על שאלות שתי, — כי האשמה היא באותו קצין, שצריך היה להכניסו לאפיק תפקידו, זמן רב קודם-לכן.

את מצבה, הן בשטח המבצעים והן בשטח המודי-עין, וכן כל ידיעה, שהוא עצמו יכול להשיג, ואשר עשוי להיות לה ענין בשטחים אלה.

את כל הידיעות האלה הוא משיג ע"י התאמה מתמדת של מפתו האישיית לאילו של המבצעים והמודיעין שביחידתו. לשם כך עליו לעמוד במגע מתמיד עם שני אנפים אלה, ולא לחכות עד אשר

כך מבטיחים מגע

בתמרון, שנקבע לשעה 1300, ערכה דיביזית-שריון, שהיתה מורכבת שלוש יחידות-פיקוד, וכן כוח-משימה מיוחד, התקפה דרך המערך של דיביזית-רגלים, "ידידותית" ומסביבו. החל השעתים לפני "שעת-האס" התחילו ארבעת קציני-הקישור, שייצגו את יחידותיה של דיביזית-השריון, מתיצבים בעמדת-הפיקוד של דיביזית-הרגלים — בהפסקות בלתי-שוות על מנת לא, "להצטופף" בבתי-אחת, — לצורך קבלת-אינפורמציה ומתן-אינפורמציה, כל קצין-שריון ידע בשלמות, את תמונת-המצב של המפקדה ממנה בא ואת תכניתה, ומסרן בקיצור ובדיוק, נוסף על כך, היתה לו לכל קצין תוספת-אינפורמציה מפורטת, אשר שימשה "קרו", שמתוכה יכול היה לספק מענה לכל שאלה שנשאל, ולבטוף, ידע כל קצין בדיוק מה הוא רוצה לדעת מחיל-הרגלים, ואת מי עליו לשאול. התיצבו — והס-תלקו. מיג' עד ה' פעמים — במשך ארבעת שעותיה של ההתקפה המטורית — הופיע שוב כל אחד מארבעת הקצינים בעמדת-הפיקוד של הרגלים (סה"כ של 16 הזדמנויות-מגע) כשלכל אחד מהם אינפורמציה מלאה על השינויים וההתקדמות בהת-קפה, והוא מוכן שוב להשיב על שאלות מפורטות — וכל אחד מהם ביקש אינפורמציה נוספת ידועה, בעניינים מפורשים, מאת הרגלים. לזאת יקרא — "קישור".

יקראו הם לו. עליו לעשות זאת בכל מחיר, ואם גם יסלקוהו לעתים הצידה ולא ישעו לו — בל-יתאש. באם קצין-המבצעים או קצין-המודיעין עסוקים אותה שעה, עליו לשאול את עוזריהם. כל אמצעי ותחבולה כשרים למטרה זו של השגת הידיעות, אך לא עד כדי היותו פגע-רע לקהל אנשי-המטה; אדרבא — חיוך חביב יהא אחד ממכשירי-מלאכתו העיקריים. אך על קצין-הקישור